

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Difficile argumentum solvitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

325. Sed difficile est assignare spatium temporis, quo possit iustus absque veniali perseverare. Vega & Soto integrum diem assignant. Martinez ait aliquos sanctos fuisse in extasi per duos vel tres dies, in Dei amore & contemplatione persistentes, & rationabile esse, toto illo tempore eos ab omni veniali liberare. Cuiusmodi verò asserit viros iustos & sanctos ad summum posse per spatium trium vel quatuor horarum sine veniali permanere: tum quia facillimum est incidere in venialia ex subreptione: tum etiam quia Concilia & SS. Patres peccata venialia quotidiana appellant, quia quotidie committuntur. Unde Augustinus homil. 2. in Apocal. ait: *Non tantum laici, sed etiam sacerdotes, una die esse non debent sine poenitentia, quia nullus dies est, in quo homo possit esse sine peccato.*

§. II.

Difficile argumentum solvitur.

326. Contra primam conclusionem obijci solet difficile argumentum, quod potest sic breviter proponi. Nullus peccat in eo quod vitare non potest, ut ait Augustinus lib. 3. de lib. arbit. cap. 18. At si homo in statu naturæ lapsæ indigeret speciali auxilio, seu privilegio, ad vitanda omnia peccata venialia, ea non posset vitare; cum Deus non sit paratus tale privilegium omnibus dare: Ergo non posset ei ad culpam imputari, quod omnia peccata venialia non vitaret.

327. Respondent aliqui, quod licet homo in statu naturæ lapsæ non possit omnia venialia vitare, ei tamen ad culpam imputatur quod omnia venialia non vitet, quia talis impotentia est ipsi voluntaria, saltem in capite, ratione culpæ originalis, ex qua fuit relicta.

328. Sed hæc solutio displicet: Primò quia licet voluntarium in capite ad culpam originalem sufficiat, ad actualem tamen, seu personalem (qualis est culpa venialis) requiritur voluntarium voluntate personæ, ut declarat S. Doctor in 2. dist. 30. quæst. 1. art. 2. in corp. his verbis: *Oportet quod secundum hoc quod aliquid rationem culpæ habet, secundum hoc ratio voluntarij in ipso reperitur: sicut autem est quoddam bonum quod respicit naturam, & quoddam quod respicit personam, ita etiam est quedam culpa naturæ, & quedam personæ. Unde ad culpam personalem requiritur voluntas personæ, sicut patet in culpa actuali, quæ per actum personæ committitur; ad culpam verò naturæ (id est originalem) non requiritur nisi voluntas in natura illa.*

329. Secundò, Si hæc solutio & doctrina valeret, sequeretur omnes motus sensualitatis, etiam eos qui primò primi appellantur; infidelitatem quoque negativam, & ignorantiam invincibilem, esse peccata, & homini ad culpam imputari; cum hæc à peccato originali proveniant, subindeque in capite voluntaria sint: Sed hoc dici nequit, utinam diffinitione de probabilitate articulo ultimo fusè ostendimus: Ergo &c. Hæc ergo solutio rejecta.

330. Respondeo, ut peccata venialia imputentur hominibus iustis, non opus esse ut Deus det, aut paratus sit dare auxilium sufficiens ad vitanda omnia collectivè, sed satis esse, ut det auxilium ad vitanda omnia divisivè, & seorsim, ac in particulari; nam peccata semper se offerunt vitanda divisivè, & seorsim, ac in particulari, non verò simul & collectivè. Solutio est D. Thomæ supra quæst. 74. art. 3. ad 2. ubi sic ait: *Corruptio fœmæ non*

A impedit quin homo rationabili voluntate possit reprimere singulos motus inordinatos sensualitatis, si presentiat, puta diveriendo cogitationem ad alia. Sed dum homo cogitationem ad aliud divergit, potest etiam circa illud aliquis inordinatus motus insurgere: sicut cum aliquis transfert cogitationem suam à delectationibus carnis, volens concupiscentiæ motus vitare, ad speculationem scientiæ, insurgit quandoque aliquis motus inanis gloriæ impræmeditatus: & ideo non potest homo vitare omnes huiusmodi motus, propter corruptionem prædictam: sed hoc solum sufficit ad rationem peccati voluntarij, quod possit vitare singulos. Idem docet hic art. 8. in corp. his verbis: *Huius (scilicet appetitus sensitivi) motus singulos ratio reprimere potest (& ex hoc habent rationem peccati & voluntarij) sed non omnes. Item 3. contra Gent. cap. 160. Licet (inquit) ille qui est in peccato, non habeat hoc in propria potestate quod omnino vitet peccatum, habet tamen nunc vitare hoc vel illud peccatum: unde quodcumque committit, voluntarie committit, & ita non immerito ei imputatur ad culpam.*

Dices: Homo iustus non solum tenetur vitare singula peccata venialia, sed etiam omnia collectivè: Ergo cum nullus teneatur ad impossibile, opus est ut omnia venialia collectivè vitare possit, saltem cum auxilio gratiæ, quod Deus sit paratus conferre.

C Respondeo non dari præceptum respiciens omnia venialia collectivè: etsi enim in Scriptura præcipitur in communi ut non peccemus, hoc tamen præcipitur ratione singulorum peccatorum, quæ tenemur vitare, quia (ut supra dicebamus) peccata semper se offerunt vitanda divisivè & seorsim, non verò simul & collectivè. Addunt aliqui quod ut homo possit à Deo obligari ad totam collectionem peccatorum venialium vitandam, sufficit quod ad illam habeat potentiam physicam invigilantiæ, ex communi lege paratam, & ad singula collectionis potentiam moralem.

Instabis: Homo habet naturalem necessitatem existendi in aliquo loco indeterminatè, cum libertate existendi in hoc vel in illo determinatè, & tamen non potest obligari ad non existendum in aliquo loco, & si de facto prohiberetur illi alicubi existere, non peccaret alicubi existendo, propter illam necessitatem: Ergo pariter si homo in statu naturæ lapsæ habeat necessitatem incidendi in aliquod peccatum veniale indeterminatè, etsi quodlibet in particulari possit vitare, non poterit obligari ad non peccandum venialiter.

Respondeo concessio Antecedente, negando consequentiam, & paritatem: duplex enim inter illud exemplum, & id de quo agimus, reperitur discrimen. Primum est, quod ex natura rei est necessarium hominem existere in aliquo loco; hoc enim provenit ex natura corporis, quod nequit esse extra omnem locum: at verò necessitas incidendi in aliquod peccatum veniale, non oritur ex natura rei, nec ex parte ipsorum peccatorum (illa enim sunt secundum se nata evitari) sed provenit ex infirmitate naturæ, per peccatum originale corruptæ: esset autem durum aliquem obligare ad aliquid, secundum se & ex natura rei impossibile, sive prohibere quod necessariò & ex natura rei debet evenire; secus verò id quod secundum se non est impossibile. Secundum discrimen est, quod in exemplo adducto illud commune quod necessitat, semper est conjunctum exercitio circa aliquod singulare determinatum; quilibet

enim in exercitio in aliquo determinato loco existit; sicque duplex est ibi necessitas, una circa commune, & altera circa continuum exercitium alicujus particularis: At verò in nostro casu est una tantum necessitas ad peccandum ut sic, sed non ad existendum continuo in exercitio alicujus peccati venialis, & ita datur perfecta libertas circa singula peccata venialia; cum tamen in exemplo adducto non sit omnino perfecta libertas circa singulalia.

334. Urgebis: Injusta esset lex quæ præciperet reddi plura tributa, quorum singula reddere esset possibile, non verò omnia collectivè: nam idcirco Hebræi conquerebantur Exodi 5. *Palea non datur nobis, & lateres similiter imperantur: en famuli tui flagellis cedimus, & injustè agitur contra populum tuum.* Ergo similiter, si cum auxiliis gratiæ quæ de lege communi conceduntur, non possumus omnia peccata venialia collectivè vitare, injusta erit lex Dei, quæ omnia collectivè vitari præcipit.

335. Confirmatur: Deus non potest præcipere Angelo, ut in omnibus collectivè instantibus horæ unius, unum actum dilectionis eliciat, quia licet moraliter sit possibile elicere talem actum in singulis instantibus divisivè, non tamen in omnibus collectivè: Ergo neque poterit præcipere ut vitemus omnia peccata venialia collectivè, si tantum divisivè id possumus; & si præcipit, est signum quod possumus.

336. Ad instantiam respondetur, concessio Antecedente, negando consequentiam, & paritatem: est enim manifestum discrimen inter illud exemplum de tributis, & id de quo in præfenti agimus; quia soluto uno & alio, per continuum solutionem exhauriuntur opes, & tandem deficit potentia physica & moralis ad solvenda reliqua, etiam divisim: hic autem postquam vitavimus unum peccatum veniale, non exhauritur potentia physica & moralis ad vitanda alia divisivè, sed potius perficitur & augetur.

337. Ad confirmationem negatur etiam consequentia & paritas: differentia est, quia vitari omnia peccata venialia collectivè, est possibile physicè, seu absolutè & simpliciter, & solum impossibile moraliter & secundum quid: at Angelum in omnibus collectivè instantibus unius horæ elicere unum actum dilectionis, est simpliciter impossibile, quia aliàs numerarentur sigillatim infinita instantia horæ: de quo in 3. physicorum.

338. Ex his intelliges quid sit dicendum de eo, qui vovet se non peccaturum venialiter per totam vitam: si enim promittat vitare omnia peccata venialia collectivè, tale votum erit inane & irritum, quia est de re moraliter impossibili, sine speciali auxilio seu privilegio, quod Deus non est paratus omnibus dare: si verò intendat solum se obligare ad vitanda singula venialia, votum tenebit, cum illud sit physicè & moraliter possibile, cum auxiliis gratiæ quæ de lege ordinaria conceduntur.

§. III.

Alia difficultas expeditur.

339. Dico tertio, privilegium vitandi omnia venialia collectivè, Beatissimæ Virgini fuisse concessum, non verò alicui alteri Sancto: licet aliqui speciale privilegium habuerint vitandi omnia venialia collectivè in aliqua certa & determinata materia.

Prima pars est certa de fide, definita in Trident. Tom. IV.

A tino sess. 6. can. 23, suprâ citato, ubi asseritur Ecclesiam semper ita sensit. Eam etiam docent S. Augustinus cap. 36. de natura & gratia, & D. Thomas 3. p. quæst. 27. art. 3. & 4. omnesque ejus Interpretes ibidem.

340. Secunda pars verò, quæ asserit privilegium istud nulli alteri Sancto fuisse concessum, & quæ est contra Catharinum lib. 2. de prædestin. ubi docet quosdam viros Sanctos, quos appellat insigniter prædestinatos, à mortali & veniali per totam vitam fuisse præservatos; quod specialiter asserit de Jeremia, & S. Joanne Baptista, qui fuerunt sanctificati in utero matris: hæc inquam, secunda pars conclusionis probatur, & simul impugnatur opinio Catharini: Tum quia sine maximo fundamento, ex Conciliis vel Patribus desumpto, nullus est excipiendus ab illa regula generali Scripturæ, *Non est homo qui non peccet*; nullus autem sanctorum, nequidem Jeremias, vel S. Joannes, à Conciliis, & SS. Patribus ab illa regula excipitur: Tum etiam, quia exceptio firmat regulam in oppositum: unde eam Concilium Tridentinum, & D. Augustinus, locis citatis, ab illa communi regula solam B. Virginem excipiant, dicendum est omnes alios in ea includi.

341. Confirmatur: Si aliquibus sanctis tale privilegium esset concessum, maxime Apostolis, qui primitias spiritus acceperunt (ut inquit Paulus ad Roman. 8.) & ad majorem dignitatem inter ceteros sunt electi, ut scilicet immediatè accipientes à Christo, aliis traderent quæ pertinent ad salutem, ita ut in eis Ecclesia quodammodo fundaretur, ut ibidem ait S. Thomas: Sed illi privilegium vitandi omnia venialia non habuerunt, etiam post acceptum Spiritum Sanctum; cum ab eo tempore in levia peccata inciderint, ut patet de Petro qui fuit reprehensus à Paulo, quia reprehensibilis erat, ut ipse inquit ad Galatas 2. Ergo nulli Sanctorum, præterquam B. Virgini, privilegium vitandi omnia venialia fuit concessum.

342. Quod verò probabile sit, aliquos Sanctos habuisse privilegium vitandi omnia venialia in aliqua certa & determinata materia (ut in tertia parte conclusionis asseritur) patet: multi enim pie existimant D. Joannem Baptistam fuisse immunem à peccatis venialibus quæ sermone committuntur, puta mendaciis, vaniloquiis, seu verbis otiosis, quia illa specialiter repugnant officio Prædicatoris & Præcursoris. Unde Ecclesia in ejus hymno decantat:

*Antra deserti teneris sub annis,
Civium turmas fugiens petisti,
Ne levi saltem maculare viam
famine posses.*

E Similiter multi pie credunt, B. Josephum habuisse privilegium non peccandi etiam venialiter in materia castitatis, saltem ab eo tempore quo B. Virgini fuit desponsatus; decebat enim sponsum hujus purissimæ Virginis, cum qua familiariter conversabatur, esse purissimum, & omni prorsus libidinis motu carere. Refert etiam D. Gregorius lib. 2. Dialog. cap. 2. S. Benedictum nunquam sensit rebellionem carnis, postquam se inter spinas volutavit. Quod pariter de Angelico nostro Doctore asseritur, ab eo tempore quo ab Angelis castitatis cingulo fuit præcinctus. Illum etiam nunquam peccasse venialiter in materia superbiæ Ecclesia apertè declarat, dum in ejus officio, illius encomia celebrans, canit: